دەوڵەتی مافیا – کرس هێجز … وەرگێڕانی لە ئینگلیزییەوە: گۆران عەبدوڵڵا

ئەو دەسەڵاتەی لە لایەن گروپێکی شەقاوەوە دەستی بەسەردا بگیرێ، دەبێتە دەوڵەتێکی مافیا. لە ساڵانی ڕابردوودا هەریەک لە ڕۆناڵد ریگن و بێڵ کلنتن باسیان لە جێبەجێکردنی بەڵێنەکان دەکرد بۆ قازانجی هەموان. ساڵانی دوای ئەوانیش جۆرج دەبڵیو بۆش و باراک ئۆباما وایان پیشان دەداین کە بارودۆخەکە باشتر دەبێت، بەڵام لە ڕاستیدا خراپتر بووە. ساڵانی دۆناڵد ترامپیش ساڵانی ڕاووڕووت و مشەخۆری و موئامەرەو گەندەڵی دەبێت .

دەوڵەمەندەکان هەرگیز تێر نابن، چەندەیان دەستبکەوێت ئەوەندەی تر زیاتریان دەوێت، ئەوە نەخۆشییە. کرێی بەڕێوەبەرە کانی دەستەی کارگێڕی ئەوەی داوای دەکەن و دەستیان دەکەوێت دوو سەد جار زیاترە لەو کرێیەی کرێکارەکان دەستیان دەکەوێت. کاتێک ئەو بەڕێوەبەرە جێبەجێکارانە کاری تەزویر دەکەن لە ئاستێکی فراواندا لە و ڕسیدانەی کە بەهاکەی سەدان هەزار دۆلارە لەگەڵ کریارەکانی ویڵز فارگۆدا لەحساباتێک کە هەرگیز نەکراوەتەوە، کەچی بە قازانجێکی زۆرەوە بێ سزا لێیدەردەچن.

جۆن ستامف بەڕێوەبەری گشتی واڵس فارگۆ کاتێک کارەکەی جێ هێشت بە پاکجێکی ساڵانەی پازدە ملیۆن دۆلاریەوە. ڕیچارد فاڵد نیو بلیۆن دۆلاری وەرگرت لەوکاتەی لێهمان برازەرس ئیفلاسی کردبوو.
لیستی ساماندارە گەورەکان، بە ترامپیشەوە سەر سورهێنەرانە سوودمەند بوون لەو سیستەمی مالیە پڕ لە فێڵ و تەڵەکەیە کە هیچ کۆتایی نییە. ئەو یەک لە سەدای کۆمەڵگەیە پارە درووست دەکات لە ڕێی لۆبی و سیاسیەکانەوە فشار دەخەنە سەر نووسینی یاسا و بڕیارەکان لە خزمەتی خۆیاندا بۆ مۆنۆپۆلکردنی بازار و بە ئارەزووی خۆیان نرخی کاڵاکان و بوارەکانی خزمەتگوزاری دەبەنە سەرە. یان قەرز دەدەنە نەوەدو نۆ لە سەداکەی کۆمەڵگە بە ڕێژەیەکی بەرز لە قازانج. یان لە ڕێی کۆنترۆڵکردنیانەوە بە حکومەت و دادگا، کارگەکانیان دەگوازنەوە بۆ مەکسیک و چین، کە لایەنی کەمی کرێ بیست و دوو سەنتە لە کاتژمێرێکدا، لەم لاشەوە کرێکارانی ئەمریکا لە نەداریدا بە جێدەڵێن. نیو لیبراڵیزم کە لەلایەن

دەوڵەتەوە پشتیوانی لێدەکرێت، ئۆرکسترایەکی نیشتمانین لە قەڵبریندا.

ئەم خەرمانی نایەکسانییە لە لایەن هەردوو پارتە دەسەڵاتدارەکەوە درووست بووە. هەموو ئەو پەیام و میکانیزمە دیموکراتییەی کە خزمەتی بە کرێکاران دەکرد داڕزاند و وێرانیان کرد. سیاسەت هەر لە ریگنەوە ئەوە بووە کە بەخشندانە دەنگدەرە ساویلکەکانیان بە خشیوە بە قەسابخانەی کۆمپانیەکان، ئەو کۆمپانیانەی کە مافیایی کەپیتالیزم درووست دەکەن. ئەم مافیایی سەرمایەدارییە وەک ئەوەی ئابوریناسان کارل پۆلانی و جۆزیف ستێگلتز هۆشدارییان دا کە ئەمە دەبێتە هۆی لە دایک بوونی سیستمێکی سیاسی مافیایی.

ئادم سمث نووسیتی “زۆرجار دەوڵەت لە وکاتانەی لە لێواری داکەوتنی ئابوریدایە قازانجی زیاتر دەبێت، وە ئەم قازانجەش زیاتر لەڕێی دانی قەرزەوە دەبێت.” پۆلێک لە قەرزدەر، وەک بەڕێوەبەرانی بانقەکان و کۆمپانیا داراییەکان و تایبەتیەکان، پارەیەکی زۆر لە خەڵکی دەکەنەوە نەک لە ڕێی وەبەرهێنانەوە، بەڵکو لە ڕێی کۆنترۆڵکردنی قەرزی ئابورییەوە. بۆ وەدەستهێنانی قازانجی زیاتر پەنا دەبەنە بەر بەهای سەر قەرز، کرێدیت کارتەکانی کۆمپەنییەکان و شێوەکانی تری بەهای قەرز زیاتر و زیاتر دەکەن، یان لە ڕێی قۆرخکردنەوە خەڵکی زیاتر دەگوشن. کۆمپانیای دەرمانسازی میلان نرخی دەرمانێک کە بۆ حەساسیە بە کار دێت لە $57 وە لەساڵی 2007 وە بۆ $500 زیاد کرد.

ئەم شێوە کارانە وەکو گەمەی گۆشەی ئابوری پیشان دەدرێن، وەکو ئاماری ڕێژەی بێکاری، یان نرخ و ڕێژەی بەرخۆری. هەموو ئەمانە بۆ پەردە پۆشکردنی ناوەڕۆکی گەمەکانیان بەکاردێنن.

کاتێک گۆڵدمان ساکس سەری هەنایە دەرەوەو وتی ” کرێکارانی گۆڵدمان ساکس زۆرترین بەرهەمیان هەبووە لە جیهاندا.” ئابوری ناس مایکل هادسن پێی وتم ” ئیتر بۆیە بەو پێیەی هەن، بەو پێیەش پارەیان داوە. تێگەیشتن بۆ وەبەرهێنان لە ئەمریکا داهات دابەشدەبێت بەسەر کاردا. کەواتە ئەگەر تۆ “گۆڵدمان ساکس” بیت و بیست ملیۆن دۆلار لەگەڵ بەخشیشدا وەکو کرێ بدەیت بەخۆت، ئەمەش ئاوا ئەژمار بکەیت کەوا بیست ملیۆن دۆلار خراوەتە سەر کۆی وەبەرهێنانی ناوخۆیی، ئەمەشیان بە کارێکی باش بناسێنی!.

“ئەمە ئاسنی سارد دەکوتینەوە” ئەمە قسەی مایکڵ هدسن بوو نووسەری

کتێبی " بکوژی خانە خوێ: چۆن دارایی مشەخۆر و کەیلە بوونی قەرز ئابوری جیهان دەشێوێنن." ئیمە لێرە لەگەڵ بیرکردنەوەیەکی داخراودا قسە دەکەین. ئاخۆ پەشهاتەکە هەر ئەوەندەیە کەوا گۆڵدمان ساکس، وۆڵ ستریت و کۆمپانیا دەندەکانی دەرمان سازی خەریکی وەبەرهێنانن یان چەوساندنەوەی خەڵک. هەر بۆیە وشەی مشەخۆریم وەک ناونیشانی کتێبەکەم هەڵبژاردووە. خەڵک وا بیر دەکەنەوە کە مشەخۆر هەر بە ئاسانی پارەی دەستدەکەوێت، خوێنی خەڵک دەمژێ یان پارە لە ئابوری دەردەهێنێت، بەڵام لە ڕاستیدا زۆر لەوە ئاڵۆزترە. مشەخۆر هەروا بە ئاسانی نایەت و شتێک ببات. لە پێش هەموشتێکدا پێویستی بە بێهۆشکردنی خانەخوێ هەیە، بەشێوەیەک خانە خوێ هەست بەو مشەخۆرییە نەکات، هەروەها بە ڕێگایەکی تریش کۆنترۆڵی مێشکی خانە خوێ دەکات. ئەمە وا دەکات کە خانە خوێ وا هەست بکات مشەخۆرەکە بەشێکە لە گیانی خۆی، لە ڕاستیدا ئەمە وا دەکات کە بپارێزرێت. وۆڵ ستریت لەسەر ئەو بنەمایە کاری کرد و وا خۆی نیشاندا کە بەشێکە لە ئابوری. نەک وەک ئەوەی خۆی پێوە بئاڵێنێ یان لەدەرەوەی بێت، لە ڕاستیدا یارمەتیدەر بوو بە گەشەی ئەو لاشەیە، وە بەرپرسە لە زۆربەی گەشەکردنەکان، بەڵام مشەخۆرەکە دەستی بەسەر گەشەکردنەکەدا گرتووە.

هادسن وتی " ئەنجام ئاوەژووبوونەوەی ئابوری کلاسیکە، وە تیۆرییەکانی ئادەم سمث لینگەو قوچە. دەڵێن ئابوری کلاسیک ئابورییەکی چالاک نییە بە مشەخۆری لە ڕاستیدا ئەوە ئابوری ڕاستەقینەیە. ئەو مشەخۆریانەی کار و پیشەسازی کەدەنە سەر ڕێ و مشەخۆر خوازیاریەتی، هەمیشە خۆی بەرهەم دەنێتەوە، ئەمە هەرگیز یارمەتیدەری خانە خوێ نییە، ئەمەیە کار و سەرمایە."

ئەیتی دامەزراو حەزیان بە ترامپ نییە چونکە دەبەنگە، بە ڕێز و قسە ڕەق. ئەو بەشێک نییە لەو کۆمەڵەیەی کە وەک دەوڵەمەندەک کاریان لەسەر دەکرێت و ئامادە دەکرێن لە لایەن (Ivy League universities) و قوتابخانە بازرگانییەکانەوە. ئەو هەرگیز نەیتوانی وەک مامۆستایەک بەشێوەیەکی ڕەوان و بە هۆشمەندییەوە بە زمانی چینەکەی وتار بدات.

ترامپ و دەستە نیوە زیرەکەکەی، تاوانباران، ڕەگەزپەرستەکان و لادەرەکان ڕۆڵی خێڵی سنەپس دەبینن لە ڕۆمانی وڵیەم فۆڵکنەر و “هامڵێت”، " شارۆچکە"، " کۆشک". سنەپسەکان لە ئەنجامی بەشایی دەسەڵاتدا لە باشورەوە سەریان هەڵدا و لە لایەن ئلیتەکەی ئەوروستوکراتە وە کۆنترۆڵکرا. فێم سنەپس و کەسوکارەکەی لەگەڵ

تاوانبار و مناڵباز، پیاوانی دووژن، ئەو عەقڵ نەخۆشانەی لەگەڵ ئاژەڵ جووت دەبن، ئەوانەی کاریان سووتاندنی بە ئەنقەستە و یان ئەو خزمەی کە تکتی فلیمە ڕووتەکان دەفرۆشن. ئێستا زۆرێک لەم گەندانە بەرزبونەتەوە بۆ بەرزترین ئاستی دەسەڵاتی حکومەتی فیدراڵی. ئەمانە کاپیتاڵیزمی سەردەم پێک دەهێنن، ئەوەی فۆڵکنەر ئاگاداری کردینەوە لێی.

ڕەخنەگر ئارڤینگ هاو ئاوای نووسی لەسەر سنۆپسەکان " ئاماژەی باوی پاڵپشتیکەری نامۆراڵەتی بە وردی ڕێگرە لە پێش دانانی پێویستییە جیاوازەکان لە ساتە مێژوویی□کەیدا." لەوانەیە باشترین شتێک کە بوترێت ئەوەیە چ شتێک پاشان دێت: ئەو مەخلوقاتەی کە لەناو وێرانەدا سەرهەڵدەدەن، لەگەڵ ئەو قوڕەی هێشتا بەسەر لێویانەوەیە.

" لێگەڕێ با جیهان داکەوێ، لە باشورەوە یان لە ڕوسیاوە، ئەو کاتە ئاواتە گەورەکان لەخوارەوەی کۆمەڵگەوە سەردەردێنن. پیاو کاتێک قسە لە ڕەوشت دەکات نابێت ئەوەند بێ ماناو ئاڵۆزبێت.
کوڕانی پاڵەوان بازێکان یان خزمەتکارەکان لەهەر لایەک بیانەوێت لادەدەن و لە ڕێی هێزەوە ئازادنە دەستی بەسەردا دەگرن." هەروەها نووسیتی " دەبن بە بەڕێوەبەری بانکێکی ناوخۆیی یان سەرۆکی پارتێکی ناوچەیی و لە کۆنگرەکاندا سنگی خۆیان دەردەپەرێنن و شارەزاو ئاگاداری داخوازێکانی خەڵکیش نین، لە ڕاستیشدا پێویستیان پێی نییە. ئەوەی گرنگ بێت بۆ ئەوان لاسایی کردنەوەی دەنگەکانە."
ع□قی□□تی سەرۆکی هەڵبژێردراومان لە سنۆپسێکان دەچێ لە فیلمی بەڵگەنامەیی " شازنی ڤێرسای" لەم فیلم□دا و لە ڕێی " لۆرین گرینفێڵد"ەوە باس لە چاوچنۆکی و چڵێسی دەیڤد سیگڵ و ژنە گرنگە گێلەکەی دەکات. جاکی کە سی ساڵ مناڵتر بوو لە مێردەکەی ، کاریکرد بۆ بنیاتنانی گەورەترین کۆشکی تایبەت لە ئەمریکادا کە پێوەرەکەی نەوەد هەزار فووت دەبوو لەسەر شێوەی کۆشکی ڤێرسای. سیگڵ و ژنەکەی شوێن کەوتوی ترامپن و بە پەرۆشەوە سەپۆرتی دەکەن. سیگڵ وەکو ترامپ کەسێکی ناڕۆشنبیرە. ئەمیش وەکو سەرۆکی هەڵبژێردراو پشتیوانیکەری شاجوانانە و تاوانبارکراوە بە کاری دەستدرێژی سێکسی، پارەکانیشی لە ڕێی فڕو فێڵی فرۆشتنەوە دەستکەوتوەو توانای دەست ڕاگەیشتنی هەیە بەسەدان ملیۆن دۆلار لە بانکەکان. ئەمیش وەک ترامپ لە ڕێی مایەپوچییەوە، یان هەڕەشەی مایە پوچییەوە سەروەتەکەی دەپارێزێت. ئەمیش هەر وەک سەرۆکی داهاتومان هەڵجویەکی شەڕانییە.

“هەردوو مێژونووسی ڕۆمانی لایڤی و پلوتارک سەرچاوەی داڕوخانی

ئیمپراتۆریەتی ڕۆمانیان گەڕاندەوە بۆ چینی دەست ڕۆشتوو دەرەبەگەکان"، وەکو هادسن وتی "هەرچی پارەو پول هەبوو بە شێوەی قەرز بەکاریان هێنابو بۆ کڕینی زەوی و زاری زیاتر و دەربەدەرکردنی خەڵکانی تر. ئاکامەکەشی ڕۆژگارێکی ڕەش بوو بۆ ڕۆما، کە دەکرێت بۆ ماوەیەکی زۆر درێژە بکێشێت. چاخی تاریکی ڕودەدا ئەوکاتانەی دەوڵەمەندەکان دەست بەسەر هەموو شتێکدا دەگرن."

ئەگەر ئاوڕێک بدەینەوە بۆ ساڵانی۱۹۳۰ کان لیۆن ترۆتسکی دەڵێ " دەرکەوتنی فاشیزم لە ئاکامی لاوازی پارتە سۆشیالیستەکانەوە بوو"، هەروەها هادسن دەڵێ " ئەگەر پارتە سۆشیالیستەکان و میدیا ئەلتەرناتیڤیان نەبێت بۆ دەرەبەگایەتی نوێ، ئەوا دەگەڕێنە دوواوە بۆ دەرەبەگایەتی، بەڵام لە جیاتی ئەوەی هێزی سەربازی دەست بەسەر زەوی و زارەکاندا بگرێت وەک داگیرکارێکانی نۆرماند. تۆ لە ڕێی قەرزەوە دەستی بەسەردا بگرە. قەرز ب□ تە شێوەیەکی نوێی شەڕکردن.

ئەتوانی دەست بەسەر خاک و کەمپانیاکاندا بگریت لە ڕێی بردنە ڕێوەیان. وۆڵ ستریت یەکێکە لە ئامرازەکانی داگیرکاری و سڕینەوە. تۆ ئەمڕۆ لە ڕێی قەرزەوە ئەتوانی داگیرکاری بکەیت، دەرەبەگایەتیش لە ڕێی سەربازییەوە ئەنجامی دەدا."

پاش ئەمانە چی دێت، مێژوو دەریخستووە کە باش نابێت. ئلیتێکی دڵڕەقی داشۆراو لە ڕەوشت کە پاڵپشتیدەکرێن لە لایەن یاسا و دام و دەزگاکانی ئاسایشی دەوڵەتەوە هەروەکو دەسەڵاتی ئەسینا لە سەدەی شەشی پێش زایندا لەڕێی دزی و ڕاوڕوتکردنەوە بەسەرپەرشتی دەوڵەت هاونیشتمانیانیان توشی ئیفلاسی کرد لە ڕێی شەڕ و دەستپێوەگرتن و کاری سوغرەوە لە بری قەرز. باری گوزەرانی کرێکارانیان تا ئاستی کۆیلە و کۆیلەی زەوی هێناوەتە خوارەوە. نەرمترین بەرهەڵستیکەر بە دوژمن دەکرێت و لە ناوی دەبەن.

ئەم سنۆپسە ئەمریکیانە وەکو ئڵیتێک هیچ پابەندبونێکیان نییە چ ڕووبەدەرەوە یان ناوەوە. ئەمانە کێوین.

یان دەبێت لایان بەرین لە دەسەڵات، یان دەچینە دۆخێکی ڕەشترەوە.

سەرچاوە:

http://www.truthdig.com/report/item/the_mafia_state_20161204